

ریبهری شه‌شه‌م – وانە‌ی ۱۶

نوێژ	۱
------	---

پرابهری کۆمه‌له‌که : نوێژ بکهو کۆمه‌له‌که‌ت و ئهم پرۆگرامی ر‌اهینانه
ته‌رخان بکه بو بونیادنانی کلنئیسای مه‌سیح .

به‌شداریکردن (۲۰ خوله‌ک) ئه‌فه‌سووس	۲
-------------------------------------	---

به‌ نۆره به‌شداری بکه‌ن و په‌راوی تایبه‌تی خه‌لوته‌ی ر‌و‌حیتان
بخویننه‌وه ئه‌وه‌ی فه‌یری بوون له‌ خه‌لوته‌ت و ته‌یرامانه‌کانتان له‌و به‌شه
دیاریکراوه‌ی کتێبی په‌رۆز (ئه‌فه‌سووس ۲ - ۵).
گوێ بگرن له‌و که‌سه‌ی به‌شداری ده‌کات ، به‌شه‌یه‌که‌ مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵ
بکه‌ن هه‌ست بکه‌ت ئه‌وه‌ی ده‌یله‌ی جییه‌ی بایه‌خی ئیوه‌یه ، په‌شوازی
لێکه‌ن . مشتومری له‌گه‌ڵ مه‌که‌ن له‌و بابه‌ته‌ی به‌شداری په‌یده‌کات .
ته‌یینه‌کانتان بنوسنه‌وه .

له‌به‌رکردن (۵ خوله‌ک) کاتی گونجاو : ژیرمه‌ندی ۸ : ۵ - ۶	۳
--	---

دوو به‌دوو په‌داچوونه‌وه بکه‌ن : کاتی گونجاو : ژیرمه‌ندی ۸ : ۵ - ۶ .

فه‌یرکردن (۸۵ خوله‌ک) یۆحه‌نا ۶ : ۱ - ۷۱	۴
--	---

په‌شه‌کی : یۆحه‌نا ۶ په‌نانه‌ی ره‌ته‌کردنه‌وه‌ی وشه‌کانی عیسا‌ی مه‌سیح
ده‌کات له‌لایه‌ن خه‌له‌کی ناوچه‌ی جه‌لیل دوا‌ی ئه‌وه‌ی عیسا‌ په‌ننج هه‌زار
که‌سی ته‌یر کرد .

ههنگاوی ۱: بخوینهوه . وشه‌ی خودا
پیکهوه یوحنا ۶: ۱ - ۷۱ ده‌خوینینهوه .
به نوره هه‌ر کهسی نایه‌تیک بخوینینهوه تا هه‌موو نایه‌ته‌کان به ته‌واوی
ده‌خوینینهوه .

ههنگاوی ۲: ئاشکرای بکه . تیبینه‌کان
بیرکه‌وه . ئه‌و راستیه کامه‌یه پیت وایه گرنکه به‌لاته‌وه سه‌باره‌ت به خوت
له‌م نایه‌تانه‌دا ؟ یان له کۆی گشتی ئه‌م نایه‌تانه کام راستیه چوه‌وه ناو هوش
و دلته‌وه ؟
بنوسه . یه‌ک یان دوو راستی ئاشکرا بکه که تیگه‌یشتووی لئی . بیریان
لئیکه‌وه و بیرۆکه‌کانت بنوسه له په‌راوه‌که‌تدا .
به‌شداری بکه . (دوا‌ی ئه‌وه‌ی ئه‌ندامان کاتیک به‌سه‌رده‌به‌ن له
بیرکردنه‌وه‌و نوسینه‌وه ، به نوره بیرۆکه‌کانتان به‌شداری پیکه‌ن) .
هه‌ریه‌کی‌کمان به‌شداری ده‌که‌ین له‌و شتانه‌ی که ئاشکرا کران له‌لایه‌ن
ئه‌ندامانه‌وه .
(له‌یادت بیت له‌هه‌ر کۆمه‌له‌یه‌کی بچوکدا ، ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌که‌ به
شیوه‌یه‌کی جیاواز به‌شداری ده‌که‌ن) .

یوحنا ۶: ۵ - ۱۳

ئاشکراکردنی ۱: گرنگی په‌یره‌وکردنی باوه‌ر.

عیسا و قوتابیه‌کانی له شوینیکی گۆشه‌گیر و چۆل بوون ، به‌لام خه‌لکیکی
زۆر شوینیان کهوتبوون . ئه‌و ئاپۆره‌یه‌ی خه‌لکه‌که پیکه‌اتبوو له پینج
هه‌زار پیاو هه‌روه‌ها زۆریک له ژنان و منداڵانیش ! له‌و کاته‌دا عیسا
یه‌کیک له قوتابیه‌کانی تاقیکرده‌وه ، ئه‌ویش فیلیپۆس بوو ، پئی فه‌رموو : "
له کۆی نان بکڕین و ئه‌مانه‌نانه‌ی ده‌هین " فیلیپۆسیش وه‌لامی دایه‌وه " بایی

دوو سهد دینار نان بهشیان ناکات (کرئی ههشت مانگی کارکردن) نهگهر
هر یهکهیان کهمیکیشی بهر بکهوئیت ! " ئهوهی فیلیپوس کردی هندی
ژمیریاری بوو نهک پهیرهوکردنی باورهکهی ! وهک چۆن مروقهکانی
دیکه لهسهر زهوی دهیکهن ، بی ئهوهی باورهکهی پهیرهو بکات که عیسا
دهتوانی چی بکات ! عیسا فیلیپوسی تاقی کردهوه ، دهر فعتی پیدا تاکو
سۆزدار بیت لهگهڵ ئاپورهی خهککه برسیهکهدا ، وه تاکو واتای
پهرجوهکانی عیسا بزانی وهک "نیشانه" و " بهلگه " مهبهست له
پهرجوهکان وهک "نیشانه" و " بهلگه " ئاماژه به شکوی عیساو
هیزوتوانای دهکات وه ئهوه ئامادهیهو تواناداره بو ههموو ئهوهی بهلای
خهککهوه پئویستیه دابین بکات . بهلام فیلیپوس دهتسبهجی کهوته ژماردن
، له بیری چوو که هیزو توانای عیسا لهسهروو ههموو ژمیریاری و
ژماردنیکهوهیه ! فیلیپوس بیری لهوه نهکردهوه وهک چۆن عیسا توانای
خوی دهرخست به دابین کردنی ئهوه ههموو شهرابه زوره له شاییهکهی
قانا له جهلیل بهههمان شیوه دهتوانی نانیش دابین بکات لیره .

قوتابیهکی دیکهی عیسا که ئهنדרاوسه ووتی : " کوریک لیرهیه پینج نانی
جوو دوو ماسی پئییه . بهلام ئهوهنده چی یه بو ئهم ههموو ؟" ئهنדרاوسیش
ههروهها روانیه ژمارهی خهککه زورهکهو ئهویش هندی کاری
ژمیریاری نهجامدا . ههستا به ژمارهکردن وهک چۆن خهککی دیکهی
سهر زهوی دهیکات ، بی ئهوهی باورهکهی پهیرهو بکات که عیسا
دهتوانی چی بکات ! جگه له پینج نان و دوو ماسی بچووک هیچی دیکهمان
نیه ! قوتابیهکانی عیسا بهردهوام بیریان دهکردهوه له بارودوخهکه به
شیوهیهکی عهقلانی . ههمویان ههستان به کاری ژمیریاری و ژماردن وه
گومانیان ههبوو لهوهی چارسهریک ههبت بو ئهوه کیشیه ! قوتابیهکان
بیریان له پهرجوهکانی پئشووی عیسا نهکردهوه ، وه باوریان به توانای
عیسا نهبوو !

مهزنترین راستی بهلای منهوه ئهوهیه که عیسا پشت به جیهانی ماددی
نابهستی ئهوهی خوی بهدیهنهناوه . وهک چۆن ئهوه ههموو گهردوونی
دروست کردهوه ، دهتوانی نان و شهرابیش دروست بکات (یوحنا ۲) . وه

نان و ماسی (یوحنا ۶) ، وه هر شتیک که هر بکات بهدیبهینی . دهبیت
ئوه فییر بین که نروانینه ژیان به ههموو کیشهکانیهوه ، بهلکو پروانینه
ههموو تواناو هیزهکانی عیسای مسیح (پروانه مهتا ۶ : ۲۵ - ۲۷) !
دهبیت ئوه فییر بم که پروانه عیسای مسیح ، ئوهی تواناداره له
چارهسهرکردنی ههموو کیشهکان . دهبیت فییر بم پهیرهوی باوهرهکهم به
عیسای مسیح و وشهکانی بکهم .

یوحنا ۶ : ۳۵ - ۴۶

ناشکراکردنی ۲ : پهیهندی نیوان ههلبزاردهی خودایی و بهرپرسیاریتی
ئادهمیزاد .

أ. خودای باوک به سهروهی خوی خهلکی دهیات به عیسای مسیح .

عیسا له یوحنا ۶ : ۳۷ دا دهفرموی : " هرکهسێک باوكم دهیداته من
دیته لام ، ئوهش بیته لام ، هرگیز دهریناکهم . " هاوکاری و پیکهوه بوون
و گونجاندنی تهواو و کاری هاوبهش به شیوهی رهها ههیه له نیوان
خودای باوک و خودای کور . لهبهرئوه ، ههموو ئهوانهی خودای باوک
دهیات ، خودای کور پینشوازیان لی دهکات . لهم ئایهتهدا عیسا به توندی
پیداگری دهکات لهسهر ههلبزاردهی سهروارانهی خودا که خهلکی
ههلبهژییری و دهیات به عیسا . لهم ئایهته باس له ههلبزاردهی خودایی
دهکات - دیاری کردنی پیش وهختی خودایی (پروانه یوحنا ۱۷ : ۲ ، ۶ ؛
روما ۸ : ۲۹ - ۳۰ ؛ ئهفسوس ۱ : ۴) .

عیسا له یوحنا ۶ : ۳۶ دا دهفرموی : " منتان بینیه و باوهریش ناهینن !"
عیسا لهم ئایهتهدا پیداگری دهکات لهسهر بهرپرسیاریتی مروّف که دهبیت
وهلام بداتهوه کاتی گوئیستی موژدهی ئینجیل دهبیت . زورینه لهو روژهدا
گوئیستی عیسا بوون ، گوئیستی موژدهی ئینجیل بوون و پهرجوی
عیسایان بینی ، باوهریان نههیناو عیسایان رهتکردهوه ! ناشکرایه که عیسا

لۆمه‌ی بی باوهران دهکات ، و به بهرپرسیاری ته‌واویان ده‌زانی له‌سه‌ر هه‌لبژارده‌یان و بریاریان و کاره‌کانیان . ئهم ئایه‌ته باسی بهرپرسیاریتی دهکات (بروانه رۆما ۲: ۵ - ۶) !

ب. خودای باوک به نیعمه‌ته‌که‌ی که بهر هه‌لستی ناکریت خه‌لکی راده‌کیشی به‌ره‌و عیسا .

عیسا له یوحنا ۶: ۴۴ دا ده‌فه‌رموی : " کس ناتوانیت بیته لام نه‌گه‌ر باوک راینه‌کیشیت . " لیره‌دا عیسا پیداکری دهکات له دیاری کردنی سه‌روه‌انه‌ی پیش وه‌ختی خودایی ، ئه‌وه‌ی له میژوودا ده‌رکه‌وت . ده‌سته‌واژه‌ی " راده‌کیشیت " واتاکه‌ی زیاتره له ته‌نها " پیدانی مه‌عریفه‌و کاریگه‌ری نه‌خلاقى " چونکه باوک ته‌نها به رینمایی کردنی خه‌لکی ناوه‌ستی به‌ره‌و ئه‌و ئاراسته‌یه‌ی که ده‌بیته به‌ره‌و رووی برۆن ، به‌لکو خه‌لکی راده‌کیشی به‌ره‌و عیساى مه‌سیح به نیعمه‌ته‌که‌ی که بهر هه‌لستی ناکریت ! ئهم وشه‌یه له یوحنا ۱۲: ۳۲ دا به‌کارهاتوه له‌لایهن عیساوه بۆ دواى له‌خاچدانی ، که خه‌لکیکی زۆر راده‌کیشی له هه‌موو جیهاندا . هه‌روه‌ها ئهم وشه‌یه له یوحنا ۱۸: ۱۰ دا به‌کارهاتوه له وتویژ له‌باره‌ی ئه‌وه‌ی په‌ترۆس شمشیره‌که‌ی له کیلان راکیشا . هه‌روه‌ها له یوحنا ۲۱: ۶ ، ۱۱ به‌کارهاتوه وه‌ک ئاماژه‌یه‌ک بۆ راکیشانی تۆری پر له ماسی گه‌وره‌و زۆر به‌ره‌و که‌نار ! هه‌روه‌ها له کردار ۱۶: ۱۹ به‌کارهاتوه ، کاتی پۆلس و سیلایان راکیشا بۆ بازار . وه له کردار ۲۱: ۳۰ ده‌بینین پۆلس راده‌کیشری بۆ ده‌ره‌وه‌ی په‌رستگا . وه له یاقوب ۲: ۶ دا به‌کارهاتوه که باسی راکیشانی هه‌زاران دهکات له‌لایهن ده‌وله‌مه‌نده‌کانه‌وه بۆ دادگاگان . ئاشکرایه که عیسا له‌باره‌ی شیوازیکه‌وه ده‌دوی له راکیشانی خه‌لکی بۆ عیساى مه‌سیح له‌لایهن خوداوه که ناتوانری بهر هه‌لستی بکری !

به‌لام کاتی خودا خه‌لکی راده‌کیشی مامه‌له‌یان له‌گه‌ل دهکات وه‌ک بونه‌هریکی به‌رپرسیار . ئه‌و به‌هیزی خۆی کاریگه‌ری دهکاته سه‌ر

بیرو هوش و خواست و دلایان ، واته ههموو لایهنهکانی کهسایهتیان وهک
مروّف ، تاکو وهلام بدنهوه به پیی خواستهکانیان . خودای باوک خهلکی
به شیوهیهکی بههیز رادهکیشی ، تاکو ئهوانه به باوهریکی زیندوو
پیشوازی لی بکن . ههلبژاردهی خودایی بهرپرسیاریتی مروّفانه دوور
ناخاتهوه ! لهگهل ئهمهشدا ، سهرهتای رزگاری و بهردهوامی یهکهی
دهستپیشخهری خودایه بههیزی خوئی ! هیزی راکیشانی راستهقینهی خودا
تهواوتهیهو بههیزه زور کاریگهره . خودا خوئی ئهم پرؤسهیه بهرپوه
دهبات !

عیسا له یوحنا ۶ : ۴۵ دا دهفرموی : " ... ههموو له خوداوه فیڕ دهبن جا
ئهوهی له باوکهوه بیستبیتی و فیربوو بیت دیته لام . " ئهوهی تایبته بیت
به شیوازی رزگاریی خهلک ، فیڕکردنهکانی خودا و گوئیست بوونی
خهلکی یهکسان نین له گرنگی و بایهخدا . چونکه کتیبی پیروز فیڕ دهکات
که خودا دهستپیشخهری دهکات و ئهو دهسهلاتداره بهسهر پرؤسهکهدا له
سهرهتاوه تا کوتایی . دهبیت باوک راکیشان ئه انجام بدات پیش ئهوهی
خهلکی بین بو لای عیسا . دهبیت خودا فیڕکردن ئه انجام بدات پیش ئهوهی
خهلکی گوئیستی بن و فیڕ بن . ههلبژار دنهکه له لایهن خوداوهیه ،
بهرپرسیاریتی و گوئیستی و فیربونیش له لایهن ئهوانهوهیه . لایهنی
نهرینی ئهوهیه ئهگهر خودای باوک یهکیک رانهکیشی بولای عیسا ناتوانی
بیت ! وه ئهگهر باوک فیڕکردن ئه انجام نه دات کس ناتوانی گوئیست بیت
و فیڕ بیت . بهلام لایهنی نهرینی ئهوهیه ههر کهسیک باوک راییکیشی بو
لای عیسا ، گوئیست دهبیت و فیڕ دهبیت وه نه هانتی مهحاله ، به
دانیاپیهوه رزگاری دهبیت ! نیعمهتی خودا ههمیشه سهرکهوتوه . ئهو کار
دهکات بهو شیوهیهی که دهیهویت . نیعمهتی خودا بهر ههلتی ناکریت .

ههنگاوی ٣: پرسیار . روئکردنهوه

بیربکهوه : حهز دهکهی کام پرسیاره بختهته روو بو کۆمهلهکه لهبارهی ئهم بهشهی کتییی پیروژ؟ باشتره ههول بدهین ههموو ئهو راستیانهی راگهیهنراون له یۆحهنا ٦ : ١ - ٧١ تی بگهین ، وه ئهو شتانهی تا ئیستا لئی تینهگهیشتووین پرسیارهی لهبارهوه بکهین.

بنوسه: وریا به له شیوازی پرسیارهکهت ههول بده روون بیت ، دواتر پرسیارهکهت له پهراوهکهتدا بنوسهوه.

بهشداری بکه : (دواهی ئهوهی ئهندامان کاتیک بهسهردهبهن له بیرکردنهوهو نوسینهوه ، یهکهمجار داوا له ههر یهکیکیان بکه پرسیارهکانیان بخهنه روو).

گفتوگۆ بکه : (دواهی ئهوه ، ههندی پرسیار ههلبژیره وه ههول بده له ریگهی گفتوگۆکردنهوه به یهکسانی لهگهڵ کۆمهلهکهتدا وهلامی بدهوه).

(ئهمانهی خوارهوهش نمونهن بو ههندی پرسیار رهنگه ئهندامانی کۆمهلهکه بیخهنه روو ، وه ههندی تییبینی بهسودن بو بهریوهبردنی گفتوگۆکردن سهبارته به پرسیارهکان).

یۆحهنا ٦ : ٢٦ - ٢٩

پرسیاری ١ : عیسا مهههستی چی لهوهی نابیت ئیمه بو خۆراکیک کار بکهین که لهناو دهچیت ؟

تییبینهکان .

ئهم وتهیه واتای شاراوهی ههیه . وهك چون ژنه سامیرییهکه تی نهگهیشته لهوهی عیسا فهرموی لهبارهی "ئاوی زیندوو" ، بهههمان شیوه جولهکهکان تی نهگهیشتن لهبارهی " خۆراکی ژیانی تاههتایی که دهمینیتهوه" ژنه سامیرییهکهو جولهکهکان به شیوهی وشههندی راقهیان کرد بو " ئاوی زیندوو" وه "ئهو خۆراکهی دهمینیتهوه" گوایه "خۆراکیکه لهناو دهچیت" که ئهو خۆراکه ئاسایییه مروف تیر ناکات و تیک دهچیت ، وه کاتیک مایهوه هیچ نرخیکی نامینیت . بهلام " ئهو خۆراکهی

دهمئینتیهوه " خودی عیسای مهسیحه ، ئهوهی خوئی بهخت کرد بۆ کهفارهتی گوناهاهکان ، وه ئهو خۆراکه ژيانی تاههتایی دهبهخشیت و پاریزگاری لئ دهکات ! چونکه خودای باوک مۆری پرواپیکراوی لئداوه لهسهر عیسای مهسیح (یۆحهنا ۶: ۲۷) . وه خودای باوک راستیتئی ئهمهی سهلماندوه له ریگهی ههموو شایهتیهکانهوه ئهوانهی باس کراون له بهشی پینجهمدا لهسهر عیسای مهسیح که ئهو مهسیایه ، کوری خودا .

ئهو کارهی خودا دهیهوی له مروّف باوهر هینانه به عیسای مهسیح ! کاری باوهر واتای ئهوه نیه که مروّفهکان بهکاریکی دیاریکراوی مروّفانه رزگاریان دهبیت و ژيانی تاههتاییان دهست دهکویت . نهخیر ، چونکه کاری باوهر واته باوهردار دیاری خودا وهردهگریت به باوهر . رزگاری ههمیشه کاری نیعمهتی سهروهرانهی خودایه له دل و هزری مروّفهکاندا . رزگاری دیاریهکه به نیعمهت دهدریت و به باوهر پيشوازی لئ دهکریت (ئهفەسۆس ۲: ۸-۹) . لهبهرئهوه ، عیسا پینداگری کرد بۆ جولهکهکان که کارنهکن بۆ شته ماددیهکان ئهوهی لهناو دهچیت ، بهلکو ههول بدهن ژيانی تاههتایی لهئهو وهربگرن .

یۆحهنا ۶: ۳۹- ۴۰

پرسیاری ۲: کتیبی پیروژ چیمان فیر دهکات لهبارهی خۆراگری
باوهرداران؟

تیبینهکان .

أ. باوهردارانی راستهقینه خۆراگر دهبن تا کۆتایی .

عیسا له یۆحهنا ۶: ۳۹- ۴۰ دا دهفهرموی که خواستی باوک ئهوهیه عیسا کس لهدهست نهادات لهوانهی خودا داویهتی پئی تاوهکو هاتنهوهی دوهمی ، ئهو کات ههلیان دهستینتیهوه له مردن . وه دهفهرموی خواستی خودای باوک ئهوهیه ههموان خودای کور ببینن و باوهری پئی بهینن ، وه ژيانی

تاهتايى بدهست بهينن ، كاتى لهشيان له مردن ههآدهستينيتوه له هاتنهوى دوهميدا . ئەم دوو ئايهته دوو راستى زۆر گرنگمان فير دهكهن ، كه باوهردارانى راستهقينه تا كوټايى خوڤراگر دهن و دهچهسپين . "

روژى كوټايى" روژى هاتنهوى دوهى عيساى مهسيح ، تاوهكو ههستانهوهو حوكمدان جييهجى بكرين .

ب. دنيايى له خوڤراگرى و چهسپان ، بهرپرسيارىتى مروڤ ههئاوهشينيتوه .

له يوحننا ٦ : ٣٩ دهروانينه راستى خوڤراگرى باوهردار به تيروانينى ههلبژاردنى خودايى ، بهلام له ئايهتى ٤٠ دا به تيروانينى بهرپرسيارىتى مروڤ . له روانگهى خوداوه ، ههموو باوهرداران پيكهوه دهرين به عيساى مهسيح (بروانه يوحننا ١٠ : ٢٩) ، وه ئهويش تا كوټايى دهيانپاريژى ! وه ناكري عيسا شكست بهينى لهم چالاكيهدا ، وه شكستيش ناهينى تاييدا ! وه له تيروانينى مروڤهوه ، ههموو باوهرداريك بهرپرسه لهوى تنها متمانهى چهسپاوى ههبيت به عيساى مهسيح (بروانه يوحننا ٣ : ١٦) .

ج. خوڤراگرى باوهردار دوزيكة ههموو كتىبى پيرو ز لهبارهيهوه فيركردن پيشكەش دهكات .

عيسا له يوحننا ١٠ : ٢٨ دا دهفرموى كه ئهو ژيانى بى كوټايى دهكات به باوهرداران ، واته ئهوان لهناوناچن و كهسپيش ناتوانى له دهستى بيانرفينى ! وه پۆلسى نيردراو له رۆما ٨ : ٢٨ - ٣٣ ئهوهمان بو دهخاته روو كه خودا بانگ دهكات و بيتوان دهكات ، وه له كوټاييدا ههموو ئهوانهى پيشتر ديارى كردون بيتوانيان دهكات ! وه پۆلسى نيردراو له رۆما ١١ : ٢٩ دا دهئيت كه ديارى خودا و بانگهوازكهى بى پهشيمانيه ! وه له فيليپى ١ : ٦ دا نوسراوه كه خودا كاريكى چاكى له باوهرداردا

دهست پیکردوه ، وه تهواوی دهکات تاکو هاتنی دوهمی مهسیح ! وه له ۲ تیمۆساوس ۲: ۱۹ دا نوسراوه که بناغهی توندی خودا چهسپاوه ، ئەم مۆرهی لهسهره "خوداوه ند ئهوانهی هی خۆیهتی دهیانناسیت" وه له ۱ پەترۆس ۱: ۴- ۵ دا نوسراوه که خودا میراتیکی پیمان بهخشیوه نافهوتی و گلاو نابی و کال نابیتهوهو بۆمان له ئاسمان پارێزراوه . ههروهها دهلی خودا بههیزی خۆی دهمانپاریزی تاکو رۆژی دوايي .

کتیبي پیرۆز دلنیایی دهتات و جهخت دهکاتهوه که پلانی خودا گۆرانکاری بهسهردا نایهت ، وه بانگ کردنهکانی خودا پوچهل نابنهوه ، وه میراتهکهمان مسۆگهره لهلایهن خوداوه و گلاو نابی ، وه بناغهی خودا چهسپاوهو نالهرزی ، وه مروی خودا ناشکیت ، وه ژيانمان له خوداوهندا لهناوئاچیت . لهسهروو ئەمانهوه ، مافی چهسپان و پارێزگاری لهچوارچێوهی دهستهواژهی " ژيانی تاههتاییدایه" .

یوحنا ۶: ۵۰- ۵۸

پرسیاری ۳: واتای چی یه " خواردنی لهشی عیساى مهسیح " و " خواردنهوهی خوینی عیساى مهسیح " ؟

تیبینیەکان .

له ئینجیلی یوحنا ۶: ۵۱- ۵۴ ، عیسا وتیهك بهکار دههینی که واتای شاراهوی ههیه وهك دهفرموی : " منم ئهوانه زیندووهی که له ئاسمانهوه دابهزیوه . ئەگەر یهکێک لهم نانه بخوات بۆ ههتاهتایه دهژی . ئهوانهش که بۆ ژيانی جیهان دهیبهخشم، جهستهمه... ئهوهی جهستهم بخوات و خوینم بخواتهوه ژيانی ههتاهتایی ههیه، منیش له رۆژی دوايدا زیندووی دهکمهوه . "

أ. نابیت به شیوهیهکی وشهبهندی راقه بۆ ئەم وشانه بکهین .

زۆرن ئەو وشانهی عیسا ووتویەتی به شیوازی وشهبهندی ، لهبەر ئەوه نەتوانرا تیبگەن له مەبەست و ئامانجی . به دنیایی جولەکهکان راقهیان بۆ وشهکانی عیسا به شیوهی وشهبهندی کرد ، وهك بلیی عیسا مەبەستی ئەوهیه خەلکهکه جهستهی ماددی ئەو بخۆن بهشیوهیهك له شیوهکان . بهتایبەتی سەبارەت به جولەکه ، خوار دهنوهی خوین شتیکی قیزهون و ناشیاو بوو ، چونکه شهریعهتهکانی تاییهت به پهرستش دهلی که خودا پروو وهردهگیرئ لهوانهی خوین دهخۆن یان دهخۆنهوه (لئقیهکان ۱۷ : ۱۰). به دنیاییهوه عیسا مەسیح مەبەستی ئەوه نیه بهرگری له پهیرهوکردنی خواردنی گوشتی مرۆف بکات .

ب. لەش و خوین هیمان بۆ جهستهو گیانی مەسیح .

ئەگەر جولەکه لیکۆلینهوهی وردیان بکردایه له کتیبی پیروژ دهیانتوانی ههست بکهن بهو و اتا هیمادارانە عیسا لهبار هیانهوه دهدوی . چونکه له لئقیهکان ۱۷ : ۱۱ کتیبی پیروژ دهفرموئ : " چونکه ژیانی بوونهوهر له خویندایه و من لهسەر قوربانگا به ئیوهی دهدهم بۆ كهفارهتکردن بۆ گیانتان ، چونکه خوین كهفارهت بۆ گیان دهکات . " خوین وهك سەرچاوهی ژیان دهبینئ وه نوینهرایهتی گیان دهکات . خوین نرخیکی جهوههری ناوهکی نیه ، نرخهکهی لهو گیانهوه دیت که تیايدایه . له عیبرانیهکان ۹ : ۲۲ نوسراوه : " لئخۆشبوونی گوناھ بئ خوینرشتن نابیت . " ئیدی بهم شیوهیه ، دهبوو ژیان و خوینی بهرخ برژئ بۆ كهفارهتی ژیانی گوناھبار له پهیمانی کۆندا ، بهههمان شیوه بۆ خوینی عیساو ژیانی دهبیت بمریت بۆ كهفارهتی گوناھهی ههموو مرۆفایهتی له جیهان . پرژانی خوینی عیسا ، یان پرژانی ژیانی و گیانی ، ئەو سزایه بوو که ئیمهی گوناھبار شایهنی بووین ، ئەو وهفادار بوو بهرامبەر به داواکاریهکانی توڕهیی خودا و دادپهروهریه پیروژهکهی لهسەر گوناھهکانمان . ئەمەش گرنگترین روداوی میژووی مرۆفایهتی بوو .

ج. خواردن و خواردنهوه هیمان بو پیشوازی و وهرگرنتی بهر هکته .

وهك چون خواردنهكه پیشكەش دهكری و پیشوازی لی دهكری ، بههمان شیوه قوربانی پیشكەشكر او ی مهسیح پیشكەش دهكریت به باوهرداران و ئەوانیش پیشوازی لی دهكهن . ههروهها وهك چون لهش خوراك و خواردنهوه ههرس دهكات و سودی لی دهبینی ، بههمان شیوه گیان پیشوازی له قوربانی پیشكەشكر او ی مهسیح دهكات و سودی لی دهبینی . لهش و خوینی مهسیح هیمان بو قوربانی پیشكەشكر او ی كهفارهتمهاندانهی عیسا لهسهه خاچ . وه خواردن و خواردنهوه هیمان بو پیشوازی كردن له مهسیح له ههموو بوارهكانی ژياندا وهك تاقانه كهفارهتمهاندیک . عیسا مهبهستی نهبوو كه راقهی وتهكانی به شیوهی وشهبهندی بكات ، بهلكو به واتای هیمدار . مهبهستی بوو بفرموی : " ئەوهی پیشوازیم لی بكات بو ههموو لایهن و بوارهكانی ژيانی وهك قوربانیهکی پیشكەشكر او بو كهفارهتی گوناهاههكانی ، ژيانی تاههتایی دهدریتی ، واته رزگاری دهبیته . " وه واتای " شوینكهوتن " ی عیسا له یوحنا ۶ : ۶۶ - ۶۹ باوهره به عیسا مهسیح وهك رزگاركار و خوداوهند ، وه یهكگرنتی تهواو لهگهڵیدا . به ههمان شیوه ، خواردنی لهشی عیساو خواردنهوهی خوینهكهی واته باوهره به عیسا ، وه یهكگرنتی لهگهڵیدا به تهواوهتی . چونكه ژيانی رۆحی باوهردار خوراك و ههردهگر و گهشه دهكات و بههیز دهبیته به قوربانیه پیشكەشكر او هكهی عیسا مهسیح لهسهه خاچ .

د. نهم فیركردنه خوی له خویدا رۆحیه نهك وشهبهندی .

هاوكیشهیهك دهردهكهوئیت له نایهتی ۳۵ دا كه عیسا مهبهستی بوو بفرموی " هاتن بو لای " واته " باوهرکردن " پیی . به بهراوردی نایهتی ۵۴ به نایهتی ۴۰

به ئاسانی دهنوانین ئهوه ببینین که عیسا مه‌بهستی بوو ئهم وشانه به شیوه‌ی هیما تیبگهن ، چونکه ئایهتی ۵۴ دهنوی له‌باره‌ی خواردنی له‌شی عیسا و خواردنه‌وه‌ی خوینی (زمانی هیما) ، ئایهتی ۴۰ دهنوی له‌باره‌ی بینینی عیساو باوهره‌ینان پی (زمانی راسته‌وخو) ، ئهنجامه‌کەش ئهمیه به ته‌واوی : ده‌ستکهوتنی ژیان‌ی تاهه‌تایی و هه‌ستانه‌وه له مردن له رۆژی دواییدا (هه‌روه‌ها پروانه ئایهتی ۵۶ ، که دهنوی له‌باره‌ی چه‌سپان له مه‌سیحدا وه مه‌سیحیش له باوهرداردا)! هه‌موو ئهم چه‌مکه رۆحیانه ، وه ئهم به‌شه کتیبیه ده‌یسه‌لمینن که به شیوه‌ی وشه‌بهندی باس له چه‌مک و بیروکه‌کان ناکات ، به‌لکو له چه‌مک و بیری رۆحی .

له کۆتاییدا ، عیسا فیرمان له ئایهتی ۶۳ دا به روونی فیرمان ده‌کات که ئه‌و به شیوه‌ی وشه‌بهندی نادوی به‌لکو له‌باره‌ی شته رۆحیه‌کانه‌وه ، وه‌ک ده‌فه‌رموی : " رۆحی پیروژ ژیان ده‌دات ، به‌لام جه‌سته به که‌ک نایه‌ت . ئه‌و قسانه‌ی پیم گوتن رۆح و ژیانن . " ئه‌و ده‌فه‌رموی که له‌شی ماددی هیچ که‌لکی نیه بۆیان ، به‌م وته‌یه‌ش مه‌بهستی ئه‌وه‌یه که ئه‌وان گوئیستی بن و بیر له‌وه نه‌که‌نه‌وه له‌ش و خوینی ئه‌و بخۆن به واتای وشه‌بهندی . چونکه عیسا که له‌شی پیشکه‌ش ده‌کات تیک بشکیت و خوینی برژی له‌سه‌ر خاچ ئه‌وه‌یه که ژیان‌ی تاهه‌تایی ده‌دات به باوهردار . مه‌بهستی ئه‌وه‌یه وته‌کانی که پی دهنوی وشه‌بهندی نین ، به‌لکو رۆحین و ژیان‌ی رۆحی ده‌دات به‌وانه‌ی پیشوازی لی ده‌کهن .

هه‌نگاوی ۴ : په‌یره‌وی بکه . په‌یره‌وکردن

بیربکه‌وه : چی راستیه‌ک له‌م به‌شه‌ی کتیبیدا هاتوه ده‌شی باوهرداران به شیوه‌ی پراکتیک په‌یره‌وی بکه‌ن ؟
به‌شداری بکه‌و بنوسه : وهرن پیکه‌وه بیربکه‌ینه‌وه و هه‌ندی په‌یره‌وکردن بنوسینه‌وه ته‌واو بکه‌ین له یۆحه‌نا ۶ : ۱ - ۷۱ .
بیربکه‌وه : ئه‌و په‌یره‌وکردنه پیشیارکراوه کامه‌یه که خودا ده‌یه‌وی بیگۆری به په‌یره‌وکردنی که‌ستی ؟

بنوسه : نهم پهیره موکردنه کهسیتیه بنوسه له پهراوه کهتدا. بهشدارى بکه به نازادى لهو پهیره موکردنه کهسیتیهى که خودا دایناوه لهسهر دلت. (لهیادت بیت نهدامانى هموو کوّمه لهیهک راستیه جیاواز هکان پهیره هوده کهن ، یان له ههمان راستیدا پهیره موکردن ی جیاواز دهرده هینن . نهمانهى خوار هوه ههندي پهیره موکردنى پیشنیار کراون).

۱ - نمونه لهسهر پهیره موکردنى پیشنیار کراو له نینجیلی یوحنا ۶ .

۶ : ۵ - ۹ : کاتى عیسا ددوی بوت لهبار هی هس شتی کهوه بوسته له مشتومری عقلاى و ژمار هو ماتماتیک. چونکه عیسا دهیوی پیشوازی له وتهکانى بکهین به باوهر.

۶ : ۱۵ : کاتى خه لکی زورمان لی ده کهن به کردنى شتیك یان حزى خویان دهسه پینن بهسهر ماندا ، باشتر وایه لییان دوور بکهوینهوه .

۶ : ۲۷ : کات و وز هو سامانت به فیرو مده له شتی گلاو و کاتى و لهناوچوو ، به لکو خوت و هس چیه کت که هیه تهر خانى بکه بو نهوهى ده مینیتهوه ! نهویش تهنها عیسایه نهو شتانهت ده داتى که ده میننهوه .

۶ : ۲۸ - ۲۹ : نهو کارانهى خودا داواى دهکات کارى مروقانه نیه ، به لکو پهیره موکردنى باوهر به وشهى خودا ، وه پهیره موکردنى باوهر به کارهکانى خودا ، وه پهیره موکردنى باوهر به خودا ، عیسای مهسیح .

۶ : ۳۵ : باوهرت بهینه به عیسای مهسیح برسى و تینووی روچى نابیت . به بهردهوامى باوهرت هه بیت به بهردهوامى دهژى و پر ده بیت له رهمهندي .

۶ : ۳۷ : باوهر بهینه به عیسای مهسیح ، دهرت ناکاته دهرهوه .

٦ : ٣٨ : تۆ له زهويت بۆ ئهوه نيه بۆ خواستی خۆت کار بکهیت ، بهلكو بۆ خواستی خودا .

٦ : ٣٩ : باوهرت به عيسا ههبيت ريگه نادات لهناو بجيت (يوحنا ١٧ : ١٢)

٦ : ٤٠ : باوهرت به عيسا ههبيت لهشت ههلهستينتهوه له هاتنهوهی دوهميدا .

٦ : ٤٤ ، ٦٥ : ههول مهده تيبگهی لهوهی که خودا چۆن خهلكی رادهكيشی بهر هو عيسای مهسيح يان گومانی لی بکهیت ، بهلكو پيشوازی لی بکه به باوهر و سهرسام بوون و سوپاسگوزاریهوه .

٦ : ٤٥ : گوئی بگره له خودای باوك و لئوهی فير به ، چونکه ئهوه باشترین ريگهيه که خودا دهتبات بۆلای عيسای مهسيح !

٦ : ٥٤ ، ٤٠ : ههموو ئهوهی وتراوه و نوسراوه له کتیبی پيروژدا به شيوهی وشهبندی وهری مهگره ، بهلكو لیبی تيبگه بهو شيوهيهی که خودا دهيهوی لیبی تيبگهی . چونکه چهندين دهستهواژهی هيمادارو ناراستهوخۆکانی نیو کتیبی پيروژ ههن ئاماژهن بۆ راستی وشهگهلیک که تهناهت لهسهرووی وشهبندی و هيماون . بۆ نمونه ، واتای هيماداری و ناراستهوخۆی دهستهواژهی "بهرخي خودا" (يوحنا ١ : ٢٩) زۆر لهسهرووی بهرخي ئاساييهويه وهك وشهبندی ، كهواته ئاماژهيه بۆ عيسای مهسيح !

٢ . نمونه لهسهر پهیره وکردنی کهسیتی :

أ . نامهوی روخسارو بهژن وبآلای شتهکانی دهورو بهرم چاوم دوور بخاتهوه له عيسای مهسيح . دهمهوی فير بيم باوهر کهم پهیرهو بکهم . بئى ئهوهی ههول بدهم چارهسهر بۆ ئهو کيشانه بدۆزمهوه که روبهروم دهبنهوه يان ژماره و ئهنازهو بيرکردنهوه له دۆخه مهترسیدارو نهخوازاراوهکان ، دهمهوی باوهر کهم پهیرهو بکهم به سهروهری عيسای

مەسیح و ھیزو شکۆمەندیەکی . چونکە ئەو کە دەتوانی ئاو بگۆری بە شەراب و نان زۆر دەکات ، دەتوانی ھەموو پێویستییە راستەقینەکانم دابین بکات .

ب. دەمەوی لە قولایی دنیاییدا بمینمەو لەوێ کە خودا دەسەلاتدارە بەسەر ھەموو لایەنەکانی ژیاندا . ئەو رامدەکیشی بوو عیسای مەسیح ، وە ئەو منی داوہ بە عیسای مەسیح بەکاری سەرورانی خۆی . ئەو منی فێر کرد و بزگاری کردم و ئیستا بە سەرورەری خۆی دەسەلاتدارە لەسەر ژیانم . وە ئەو ھەمیشە دەستپیشخەری دەکات و فەرمانم پێ دەکات کە وەلامی دەستپیشخەریەکی بدەمەو . دەمەوی خۆم تەرخان بکەم کە بەرپرسیار بم و ھەمیشە وەلامی دەستپیشخەریەکانی بدەمەو لە ژیاندا . زۆر دلخۆشم کە دەزانم نێعمەتی خودا بەرھەڵستی ناکریت ، وە ھەمیشە سەرکەوتوہ !

ھەنگاوی ٥ . نوێژ بکە . ھاتنەدەنگ

بە نۆرە نوێژ دەکەین ، ھەریەکێک سەبارەت بە یەک راستی کە خودا فێری کردین لە رینگە ئایەتەکانیەو لە یوحنا ٦ : ١ - ٧١ .
(بەدەنگوہ ھانتت لە نوێژکەتدا بوو ئەو شتە فێری بوویت لە وانە ئەم کتیبەدا) . پرۆقە بکەن لەسەر نوێژی کورت کە پیکھاتبی لە رستەیک یان دوان . لە یادت بێت ئەندامانی ھەر کۆمەڵەیەک دەکری نوێژ بکەن سەبارەت بە کاروباری جیاواز تر) .

بهردهوام بن له نوپژ له شیوهی کۆمهلهی دووانهیی یان سیانی .
نویژهکانتان بهرز بکهنهوه له پیناوی بهکتر و له پیناوی خهکی
جیهان.

6 نهرکی مالهوه (دوو خولهک) بۆ وانهی داهاتوو

- رابهری کۆمهلهکه . نهرکی داهاتوو بده به ئەندامانی کۆمهلهکهت به
شیوهی نوسراو ، یان داوایان لی بکه له پهراوهکانیادا بینوسن .
- 1- بهلین . بهلیندان به راهینانی قوتابیهکانی خوداوهند و بونیادنانی
کلێسای مهسیح .
- 2- وتاری نامۆژگاری یان فیرکردن ، یان وان دابهشکردن (لهگهڵ
کهسیکی تر یان لهگهڵ کۆمهلهکدا) بهشی شهشهمی ئینجیلی یۆحهنا .
- 3- خهلوتهی رۆحی . چیژ وهر بگره له خهلوتهی رۆحی لهگهڵ خودا و
هموو رۆژیک هاوکاری وهر بگره له نیوهی بهشیک له ئەفەسۆس 6 ،
فیلپیی 1-2 . باشتترین شیوازی راست بهکار بهینه و تیبینیهکانت
بنوسهوه .
- 4- لهبهرکردن : تیرامان بکهو ئایهتی نویی لهبهرکردن : مهتا 6 : 33
لهبهر بکه . رۆژانه بهو 5 ئایهتانهدا بچۆرهوه که لهبهرت کردوون .
- 5- نوپژ . نوپژ بکه بۆ کهسیکی دیاریکراو یان شتیکی دیاریکراو لهم
ههفتهیهداو تهماشای بکه خودا چی دهکات (زهبور 5 : 3) .
- 6- تیبینیهکانت بنوسه سهبارت به بونیادنانی کلێسای مهسیح . ههروهها
ئهو تیبینیانه بنوسهوه که پهیههندیان به کاتی خهلوتهت لهگهڵ خودا و
ئایهتهکانی لهبهرکردن و فیرکردن و ئامادهکاری یهوه ههیه .